

تحلیلی منظورشناختی بر گفتمان تصریح در فرایند ترجمه شفاهی همزمان: کاربردهای آموزشی و پژوهشی در ترجمه عناصر مدیریت گفتمان

علی محمد محمدی^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۵/۰۶

تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۷/۲۸

چکیده

تصریح پدیده و راهبردی عام در گستره غنی سازی معنایی و منظورشناختی در کاربرد زبان با نقش میانجی و ابهام زدایی در حوزه های بین فرهنگی ترجمه و یادگیری زبان است که لازمه آن تغییرات مختلف با رویکردی مخاطب محور به منظور افزایش خوانش پذیری متن مقصد، ابراز وفاداری به هدف گوینده/نویسنده، و فهم بهتر مخاطب از ترجمه می باشد که شامل اظهار اطلاعات تلویحی متن مبدا در متن مقصد، آشکار کردن و انعکاس موارد حذف شده متن اصلی در ترجمه، و نشان دادن شفاف تر و واضح تر روابط انسجامی در متن مقصد می گردد. مترجم شفاهی همزمان در آن واحد دارای نقش های دوگانه مخاطب/گوینده بوده و درگیر فرایندهای رمزگشایی و رمزگذاری اطلاعات در این فرایند می باشد. هدف این مقاله بررسی رویکردهای آفرینش گفتمان مترجم شفاهی همزمان ایرانی از طریق تجزیه و تحلیل راهبردهای ترجمه گفتمان نماها در فرایند ترجمه شفاهی همزمان برای کشف ابعاد تصریح در حوزه مدیریت گفتمان بود. پیکره مطالعه شامل حدود ۳۵۰۰۰ کلمه برگرفته از سه سخنرانی به زبان فارسی و ترجمه شفاهی همزمان آن ها به زبان انگلیسی بود. برای اثبات اعتبار و پایایی علمی-پژوهشی این

مطالعه از یک فهرست و الگوی گفتمان‌نما در حوزه گفتمان‌شناسی و دو ارزیاب استفاده شد. مطالعه کنش‌های رفتاری مترجم شفاهی همزمان نشان داد که به میزان حدود ۸۰٪ این مترجم شفاهی همزمان ایرانی از راهبرد گفتمانی تصریح استفاده کرده بود. همچنین، تحلیل رفتارها و راهبردهای منظورشناختی این مترجم در چارچوب تصریح منجر به کشف یک الگوی مثلی با رویکردها و راهبردهای ذیل در ترجمه گفتمان‌نماها گردید: افزایش، تغییر، و حذف گفتمان‌نماها. کاربردهای مختلف آموزشی، پژوهشی، و علمی نیز تجزیه و تحلیل شد.

واژه‌های کلیدی: تصریح، ترجمه همزمان، عناصر مدیریت گفتمان

۱. مقدمه

تصریح پدیده و راهبردی عام در کاربرد زبان با نقش میانجی مانند ترجمه و یادگیری زبان است که متضمن تعدیل‌ها و تغییرات مختلف نحوی، معنایی، و منظورشناختی می‌باشد. این تعدیل‌ها و تغییرات در گستره ترجمه با رویکردی مخاطب محور شامل اظهار اطلاعات تلویحی متن مبدا در متن مقصد، آشکار کردن و انعکاس موارد حذف شده متن اصلی در ترجمه، و نشان دادن شفاف‌تر و واضح‌تر روابط انسجامی در متن مقصد می‌باشد (Blum-Kuka, 1986; KhazaeeFar, 2000; Sayyahi et al, 2016). از منظر محققان هدف این تغییرات اعمال انواع مختلفی از غنی‌سازی معنایی و منظور شناختی (Frisson, 2009) به منظور ابهام‌زدایی و افزایش خوانش پذیری متن مقصد، ابراز وفاداری به هدف نویسنده، و فهم بهتر ترجمه می‌باشد. برای رسیدن به این هدف مترجم به تعدیل، جایگزینی، و تغییر واژگانی، نحوی، کلامی، و منظور شناختی متوسل می‌شود. تمامی مراحل و موارد فوق در چهارچوب نظام خود فرایند ارتباط به هنگام پردازش طبیعی زبان انجام می‌شود (Mohammadi, 2021; Navarchi & Motamedi, 2019; Sayyahi et al, 2016). مترجم شفاهی همزمان در

آن واحد دارای نقش‌های دوگانه مخاطب/گوینده بوده و درگیر فرایندهای رمزگشایی و رمزگذاری اطلاعات در این فرایند می‌باشد (Gile, 2005).

بررسی نظام رمزگشایی و رمزگذاری اطلاعات در چارچوب نظریه فراگفتمان^۱ و اقدامات گفتمان‌مدار انجام می‌گیرد. در حوزه‌های فراگفتمان و فعالیت‌های گفتمان‌مدار^۲ (Hyland, 2005) محقق به مطالعه نظام تولید، توزیع، و بهره‌وری از گفتمان برای حل مسائل و مشکلات گفتمانی^۳ در حوزه تعاملات اجتماعی می‌پردازد. این مطالعات نشان می‌دهد که تمامی این فعالیت‌ها متضمن تغییر، تبدیل، و جرح و تعدیل از طرف گوینده/نویسنده و مخاطب می‌باشد. تحلیل پیکره‌های موازی نشان می‌دهد که موضوع تغییر، تبدیل، و دستکاری اکثراً مربوط به حوزه روابط انسجامی در گفتمان است. و بیش از هفتاد درصد روابط انسجامی در گفتمان با استفاده دقیق، منطقی، و حرفه‌ای از گفتمان‌نماها تحقق می‌یابد (Das & Taboada, 2017; Egg, 2010) و توجه محققان به این حوزه زمینه درهم‌تنیدگی مطالعات ترجمه و مطالعات گفتمان‌شناختی را فراهم می‌کند (Crible et al, 2019). نتیجه این درهم‌تنیدگی پیدایش رویکردهای پژوهشی جدید و جامع‌تری در روش‌شناسی مطالعات گفتمان‌شناختی و ارائه الگوهای^۴ جدید و بروز پژوهشی برای هدایت موثر محققان خواهد بود (Hoek et al, 2017; Hoek & Zufferey, 2015). هدف محقق در مطالعه حاضر بررسی گفتمان تصریح از طریق تحلیل شرایط، مبانی، علل، ابعاد، و انواع آن در گستره مدیریت گفتمان بر اساس پژوهش معادل‌های ترجمه گفتمان‌نماها^۵ در حوزه ترجمه شفاهی همزمان برای کشف و معرفی الگوی پژوهشی است. در مطالعات حوزه‌های منظورشناسی و گفتمان‌شناسی محقق به بررسی روش‌های استفاده طبیعی افراد از زبان در چارچوب روابط، متغیرها، و کنش‌های اجتماعی اقدام می‌کند (یول، ۲۰۱۱). مدیریت گفتمان از مسائل اساسی در تعاملات انسان است و آثار

1. Meta-discourse

2. Discursive practices

3. Problems

4. Models

5. Translation Spotting

زیادی در زندگی فردی و اجتماعی انسان دارد. در تعریف مدیریت گفتمان محمدی (Mohammadi, 2015: 63) اذعان می‌دارد:

"مدیریت گفتمان دارای رویکردهای خرد و کلان است. در نگرش کلان، مدیریت گفتمان به کشف، ارزیابی، و مطالعه گفتمان بر پایه بررسی راهبردهای تولید، بازگویی، طراحی و بازطراحی، توزیع، و استفاده از زبان در جامعه می‌پردازد. در رویکرد خرد، مدیریت گفتمان عبارت از ایجاد انسجام، ارتباط و ارائه معیار در گستره گفتمان است. همچنین، ابعاد نظری آن دارای نظام‌های چند بعدی و از نظر کاربردی شامل ارائه و استفاده از راهبردهاست. از مهمترین عناصر مدیریت گفتمان، استفاده خلاق، پویا، و انعطاف‌پذیر گوینده/نویسنده و شنونده/خواننده از عناصر زبانی به نام گفتمان‌نماها در فرایند گفتار است."

در آفرینش و تفسیر گفتمان، گوینده/نویسنده و مخاطب با کمک گفتمان‌نماها روابط انسجामी مختلف دستوری، معنایی، و منظورشناختی بین بخش‌های گفتمان را بوجود آورده و تشخیص می‌دهد. از درهم‌تنیدگی حروف-ربط، عطف، و اضافه-قیود، افعال، و جملات کوتاه مثل همچنین، ولی، پس، اولاً، به عبارت دیگر، در نتیجه، بالاخره، منظورم این است، و غیره گفتمان‌نماها بوجود می‌آیند و نتیجه این درهم‌تنیدگی پیدایش پیچیده‌ترین، فراوان‌ترین، کاراترین، کاربردی‌ترین، و موثرترین متغیرها و عوامل-یعنی گفتمان‌نماها- در فرایند آفرینش، تحلیل، و درک گفتمان می‌باشد (Fraser, 2006; Mohammadi, 2015). گفتمان‌نماها در خدمت حفظ و گسترش انسجام متن و گفتار، عوامل فعال‌کننده ذهن و زبان فرد برای آفرینش و تفسیر گفتمان، و زمینه پیدایش انسجام و ارتباط در گفتمان را فراهم می‌کنند. بنابراین، دستیابی به این اهداف سه‌گانه منوط به کاربرد دقیق، درست، حرفه‌ای، و کارآمد گفتمان‌نماهاست (Aijmer, 2002; Anderson, 2001; Schiffrin, 1987). علی‌رغم اهمیت گسترده گفتمان‌نماها در ایجاد انسجام و ارتباط بین واحدهای گفتمان، پژوهشی در این حوزه انجام نشده و در نتیجه الگوی¹ پژوهشی و مطالعاتی نیز معرفی نشده‌است. محققان فرضیات مختلفی در باره

¹. Model

راهبردهای ترجمه گفتمان‌نماها مطرح نموده‌اند. یکی از فرضیات ساده‌ترین و بهترین^۱ راهبرد را حذف گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه تلقی می‌کند. فرض دیگر این است که به خاطر داشتن نقش‌های چندگانه و وابستگی شدید به بافت، انتظار می‌رود که معادل‌های متعددی برای گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه ارائه شود (Furko, 2014). برای رسیدن به این هدف، این پژوهش به بررسی راهبردهای ترجمه گفتمان‌نماها به کمک یافتن پاسخ سوالات ذیل پرداخته‌است: ۱. تا چه میزان راهبرد گفتمان آفرین تصریح در فرایند ترجمه و رمزگذاری گفتمان‌نماها در ترجمه همزمان استفاده شده‌است؟ ۲. مظاهر و راهبردهای تصریح گفتمان‌نماها در فرآیند آفرینش گفتمان در ترجمه همزمان کدامند؟

۲. تاریخچه مطالعات

در پیشینه این مطالعه به بررسی و گزارش مفهوم، انواع، روش‌ها، و فلسفه تصریح می‌پردازیم.

الف) مفهوم و انواع تصریح

تعریف تصریح شامل موارد متفاوتی است (Dimitrova, 2005b). در حوزه ترجمه منظور از تصریح بیان مستقیم موارد تلویحی متن مبدا در متن مقصد است و تصریح یکی از همگانی‌های ترجمه محسوب می‌شود. بلوم-کالکا (Blum-Kuka, 1986) معتقد است که در اکثر ترجمه‌ها ابعاد انسجامی متن مبدا تحت تاثیر فرایند تصریح قرار گرفته‌است و نتیجه می‌گیرد که تصریح جزء ذاتی، اصلی، و جدایی ناپذیر ترجمه است. محققان دیگری معتقدند که تصریح پدیده و راهبردی عام در کاربرد زبان با نقش میانجی مانند ترجمه و یادگیری زبان است که متضمن تعدیل‌ها و تغییرات مختلف نحوی، معنایی، و منظورشناختی می‌باشد. این تعدیل‌ها و تغییرات در گستره ترجمه با رویکردی مخاطب محور شامل اظهار اطلاعات تلویحی متن مبدا در متن مقصد، آشکار کردن و انعکاس موارد حذف شده متن اصلی در ترجمه، و نشان دادن شفاف‌تر و واضح‌تر روابط انسجامی در متن مقصد می‌باشد (Blum-Kuka, 1986; Khazaefar, 2000; Sayyahi et al,)

¹. The most Straightforward

2016). کلاودی (Klaudy, 2005) اذعان می‌دارد که در فرایند تصریح طول متن گسترش می‌یابد. مطالعه او در تحلیل پیکره‌های موازی نشان داد که در گستره تصریح و تلویح اگر مترجم حق انتخاب داشته باشد، ترجیح می‌دهد به اقداماتی متوسل شود که به تصریح می‌انجامد و در اغلب موارد تلویح را ترجیح نمی‌دهد.

مطالعه دیمیترووا و گومول (Dimitrova, 2005a; Gumul, 2006) نشان داد که تصریح دارای انواع مختلفی مانند تصریح لغوی، تصریح نحوی، تصریح منظورشناختی، و تصریح متنی بود. در بررسی پیکره‌های موازی، کلاودی (Klaudy, 2005) موفق به کشف چهار نوع تصریح می‌گردد: الف) تصریح اجباری ناشی از تفاوت‌های زبانی، ب) تصریح اختیاری نتیجه تفاوت‌ها در راهبردهای آفرینش متن و ترجیحات سبک شناختی بین زبان مبدا و زبان مقصد، ج) تصریح منظورشناختی ناشی از تفاوت‌های فرهنگی در جوامع زبانی مبدا و زبان، د) تصریح ترجمه محور متأثر از ماهیت خود فرایند ترجمه و الزام بیان مستقیم و شفاف ایده‌ها در زبان مقصد. در مطالعه پیکره‌های موازی، دیمیترووا (Dimitrova, 2005a) موفق به کشف دو نوع تصریح زبانی و فرازبانی می‌شود. در مطالعه دیگری کلاودی (Klaudy, 2005) به این نتیجه می‌رسد که ابعاد تصریح در فرایند ترجمه شامل موارد متعددی می‌باشد. اولین شکل اعمال تصریح به این شکل است که یک واحد گفتمانی زبان مبدا با معنایی کلی تر و عام تر با یک واحد گفتمانی زبان مقصد با معنایی خاص تر و مشخص تر جایگزین می‌شود. روش دوم اعمال تصریح در فرایند ترجمه به این شکل است که معنای یک واحد گفتمانی زبان مبدا در چند واحد گفتمانی زبان مقصد توزیع می‌شود. سومین رویکرد در اعمال فرایند تصریح در برگردان متن اصلی ظهور، پیدایش، و افزایش کلمات و عبارات با عناصر معنایی جدید در متن زبان مقصد است. چهارمین روش در اعمال تصریح در فرایند ترجمه تقسیم یک جمله زبان مبدا به چندین جمله در زبان مقصد می‌باشد و آخرین شکل تصریح در فرایند ترجمه گسترش و تبدیل یک عبارت زبان مبدا به سطح یک جمله واره در زبان مقصد می‌باشد.

سگوینات (Seguinat, 1988) کاربرد تصریح در کار مترجمان در ترجمه متون حقوقی را بررسی کرد که ۵ نفر آنان مترجم حرفه‌ای بودند و ۵ نفر دیگر مترجم تازه وارد و موارد

چهارگانه تصریح اسمی¹، تصریح ساختار مجهول، تصریح در ترجمه اصطلاحات تخصصی، و تصریح عبارات حذف به قرینه لفظی را بررسی کرد. اولاً مطالعه او نشان داد که کمترین تصریح مربوط به تصریح اسمی در ترجمه بود و اکثراً به صورت تحت لفظی ترجمه شده بود. یعنی این که با استفاده از یک فعل به اضافه اسم ترجمه شده بود. ثانياً در ساختار مجهول نیز تصریح کمتری صورت گرفته بود و در ترجمه فقط فاعل مشخص شده بود با افزودن عبارت حرف اضافه. در مرحله سوم ترجمه اصطلاحات تخصصی بود که بیشترین تصریح متعلق به این مقوله بود و از کلمات مصطلح زبان مقصد استفاده شده بود. نوع چهارم تصریح مربوط به عبارات حذف به قرینه لفظی بود و تمام این عبارات حذف شده به صورت صریح در ترجمه آورده شده بودند. پیورتینن (Puurtinen, 2004) به تحلیل تصریح در ترجمه متون ادبی پرداخت و نتیجه مطالعه او نشان داد که تصریح در چهار سطح کلمه، دستور، منظور شناسی، و ترجمه انجام شده بود. پژوهش اوراس (Overas, 1998) در تحلیل و مقایسه پیکره‌های موازی نشان داد که سطح گسترده‌ای از تصریح انسجامی در متون مقصد وجود دارد. بخش دیگری از یافته‌های این محقق حاکی از آن است که در فرایند ترجمه تصریح بیشتر از تلویح کاربرد دارد.

ب) روش‌های کاربرد تصریح

رویکردها و روش‌های مختلفی در فرایند عملی تصریح در اقدامات مترجمان گزارش شده‌است. گومول (Gumul, 2006) به این نتیجه می‌رسد که گاهی اوقات این کار از طریق گسترش طول متن به کمک افزایش عناصر نحوی یا لغوی انجام می‌شود. در موارد دیگر هم با جایگزین کردن یک واحد زبان مبدا با واحدی دیگر با معنایی مشخص‌تر و شفاف‌تر در زبان مقصد می‌باشد. یکی از روش‌های تصریح تغییر ساختار روابط انسجامی است. به کمک این روش مترجم با افزودن عناصر زبانی، فرازبانی و فراگفتمانی مانند گفتمان‌نماها، ضمائر، و غیره روابط انسجامی ضمنی را تبدیل به روابط انسجامی صریح می‌کند (Shlesinger, 2000). در مطالعه روش‌های عملی انجام تصریح در پیکره‌های موازی، دیمیترووا (Dimitrova, 2005) متوجه شد که مترجم با افزودن ضمیر موصولی و

¹. Nominalisation

ضمایر اشاره در فرایند ترجمه پیامی شفاف‌تر و مشخص‌تر را منتقل می‌کند. علاوه بر این، او متوجه شد که مترجمین با افزودن نشانگرهای گفتمانی به ابهام‌زدایی از روابط ضمنی و بلاغی متن اقدام می‌کنند. این نویسنده منشأ تصریح را تجربه و مهارت می‌داند و معتقد است که در کار مترجمان با تجربه و حرفه‌ای درجه بالایی از تصریح خودکار دیده می‌شود و دانشجویان هم در بیشتر موارد برای حل مشکلات ترجمه‌ای خود از راهبرد تصریح استفاده می‌کنند..

کلاودی (Klaudy, 2005) نشان داد که راهبردها، روش‌ها و فرایندهای عملی و اجرایی اعمال فرایند تصریح در برگردان متن اصلی شامل تصریح لغوی، تقسیم لغوی، افزایش لغوی، بسط و گسترش دستوری، و افزایش دستوری می‌باشد. با استفاده از روش تحقیقاتی تفکر گویا در مطالعه اقدامات مترجم، دیمیترووا (Dimitrova, 2005) متوجه شد که با بهره‌وری از نظام پردازش طبیعی زبان مترجم به شکل ناخودآگاه به اضافه کردن گفتمان‌نماها در میان واحدهای گفتمان می‌پردازد. یعنی عملاً آن فرایند پردازشی خودکار تلقی می‌شود. علاوه بر این، یافته‌های او نشان داد در مواردی هم مترجم فعل را به جای اسم جایگزین کرد و هدف او از این جایگزینی نیز ابهام‌زدایی از ابعاد استعاری ساختار دستوری جمله است و نتیجه آن این است که کیفیت متون افزایش می‌یابد و تاثیر بیشتری بر مخاطب خود دارند.

پ) فلسفه توسل مترجم به تصریح

در گزارش پژوهش پیم (Pym, 2005) فلسفه تصریح در فرآیند ترجمه اثبات همکاری در فرایند انتقال پیام تلقی شده است. او معتقد است که از یک طرف مترجم در جستجوی انتقال پیام در بافتی با منابع مشترک محدود است و از طرف دیگر او باید بافتی قابل فهم برای مخاطب بیافریند که لازمه آن تصریح می‌باشد. و عدم انجام تصریح را پدیده‌ای بدتر از عدم ترجمه قسمتی از متن می‌داند. از نظر پیم (Pym, 2005) این ایده که متون ترجمه شده دارای صراحت بیشتری از متون تالیفی هستند، از یافته‌های جدید مطالعات ترجمه هست. نتیجه مطالعات نشان می‌دهد که بین تصریح و تلویح در فرایند ترجمه یک رابطه

نامتقارن وجود دارد. و محققان به طور خاص نظام تصریح نامتقارن را یکی از همگانی های ترجمه تلقی کرده‌اند. نظریه تصریح برای مقابله با موانعی مانند عدم صراحت معنایی و نگاه آرمانگرایانه درباره ثبات معنای ارایه شده‌است و به نظر می‌رسد که موضوع روشن برای همه محققان این است که کار مترجم یا بیان معنی به شکل صریح و یا به شکل تلویحی می‌باشد. این مساله به نوبه خود منجر به کشف دلایلی برای اثبات علت تصور تصریح به عنوان یکی از ویژگی‌های مهم ترجمه گردید. بسیاری از این دلایل در چارچوب نظریه مدیریت خطر^۱ قرار می‌گیرند. به نظر این محقق، علت استفاده مترجمان از تصریح تطبیق نظام‌های ارجاع در متون مبدا و مقصد است و هدف آن مدیریت و مقابله با خطر و ریسک عدم همکاری در فرآیند تعاملات گفتمانی است.

بلوم کالکا (Blum-Kulka, 1985) معتقد است که از الزامات موفقیت در فرایند ترجمه پردازش متن و گفتمان می‌باشد. فرایند تفسیر متن مبدا توسط مترجم منجر به پیدایش متن مقصدی می‌شود که دارای حشو بیشتری از متن مبدا می‌باشد. علت و فلسفه این حشو تحت تاثیر میزان و سطح لازم برای تصریح در انسجام متن در زبان مقصد است و این پدیده فرضیه تصریح نامیده شده‌است. فلسفه توسل مترجم به تصریح از منظر اوراس (Overas, 1998) موضوع تداخل زبانی است. او به این نتیجه می‌رسد که در اکثر موارد برای ممانعت از تداخل زبانی، مترجمان متعهد طول متن را گسترش می‌دهند تا اولاً از حذف معنی جلوگیری نمایند و ثانياً در خدمت تسهیل فرایند پردازش مخاطب باشند. از نظر استیل (Steele, 2015) هدف توسل مترجمان به انواع مختلف تصریح عبارتند از ممانعت از ابهام، افزایش بیشتر شفافیت و وضوح متن، نشان دادن دقیق‌تر روابط منطقی، و تفسیر و توضیح ویژگی‌های زبانی-فرهنگی. کلاودی (Klaudy, 2005) معتقد است که علت توسل مترجم به تصریح احتیاط و ناآگاهی می‌باشد. سیپایونگ (۲۰۱۷) در مطالعه خود تصریح و تلویح را روش گسترش و تغییر انسجام متن تلقی کرد و به بررسی میزان تصریح و تلویح در ترجمه پرداخت. نتیجه مطالعه او نشان داد که مترجم در ۶۳ درصد موارد به تصریح متوسل شده بود. در ۲۸ درصد موارد از تلویح استفاده کرده بود و در ۹

¹. Risk Management Theory

درصد موارد هم به تغییر معنی روی آورده بود. شریعتی و فتحی مقدم (۲۰۱۷) به بررسی تصریح در ترجمه منادای یا علی پرداختند. مطالعه آنان نشان داد که این عبارت منادا ممکن است در بافت های مذهبی و غیر مذهبی استفاده شود و نقش های این عبارت بر اساس بافت های مختلف متفاوت بود. از طریق مصاحبه با افراد مختلف، از آن ها خواستند که این عبارت را به انگلیسی ترجمه کنند. نتیجه مطالعه نشان داد که در ترجمه این عبارت اکثراً افراد به انواع مختلفی از تصریح متوسل شدند.

کراسگار (۲۰۱۷) به مطالعه تصریح در ترجمه پرداخت. در این مطالعه مترجمان تخصصی حضور داشتند نتیجه مطالعه نشان داد که این مترجمان به دلیل داشتن دانش موضوع از راهبرد تصریح بیشتر و به شکل کامل تر و دقیق تری استفاده کرده بودند. یزدانی (۲۰۱۷) با فرض اینکه تصریح یکی از جهانی های ترجمه است، به تحلیل ترجمه فیلم پرداخت. نتیجه مطالعه او نشان داد که به طور کلی مترجم در اکثر موارد از راهبرد تصریح استفاده کرده بود و نتیجه آن افزایش حجم متن مقصد بود.

مطالعه گمول (Gumul, 2006) نشان داد که در مواردی هدف مترجم از افزودن کلمات و عباراتی مانند گفتمان نماها، صفات، و قیود پر کردن خلاء است. بدین معنی که مترجم به ارائه اطلاعات جدیدی نمی پردازد و این راهبرد گفتاری فرصتی فراهم می کند تا او به تحلیل و فهم بهتر متن مبدا بپردازد و بتواند مشکلات، موانع و چالش های خود در فرایند ترجمه را برطرف نماید. مطالعه او همچنین نشان داد که در این فرایند مترجم دارای رفتارهای آگاهانه و ناخودآگاه است. یعنی این که اعمال تصریح در ابعاد انسجامی متن به صورت ناخودآگاه انجام می شود. ولی در ابعاد معنایی متن تصریح رفتار راهبردی آگاهانه است. مثلاً در پژوهش او مترجمی گفته است که علت افزودن کلمات و عبارات به خاطر اصلاح اشتباه در ترجمه شفاهی بوده است و یا این که معادل درست کلمه را به خاطر نمی آورد و با تکرار کلمات به یاد آورده است. و سرانجام این محقق به این نتیجه می رسد که هدف تصریح حل مشکلات ناشی از تفاوت های زبانی، اجتماعی، و فرهنگی است. تحلیل و بررسی این پیشینه نشان داد که پژوهشی تحلیلی و تطبیقی در حوزه کشف روش ها، الگوها، راهبردهای عملی تصریح در ترجمه شفاهی همزمان در گستره ترجمه گفتمان نماها در ترجمه از زبان فارسی به زبان انگلیسی انجام نشده است. بنابراین، هدف

این مطالعه بر طرف نمودن این خلاء در محیط‌های آموزشی، علمی، و پژوهشی کشور می‌باشد و ارایه الگوی پژوهشی در این حوزه از کاربرد زبان می‌باشد.

۳. روش اجرا

روش مطالعه: این پژوهش به تجزیه و تحلیل معادل‌های ترجمه یک مترجم شفاهی همزمان ایرانی در ترجمه گفتمان‌نماها از زبان فارسی به انگلیسی در طراحی روابط گفتمانی در مدیریت گفتمان با هدف کشف و معرفی الگوی پژوهشی پرداخته‌است. در فرایند انجام این مطالعه روش‌های کیفی و توصیفی ترکیب گردید. نخست این که کاربرد طبیعی زبان در فرایند تعامل بین‌زبانی ترجمه شفاهی همزمان بررسی شد. دوم این که پیکره مطالعه به صورت تصادفی انتخاب گردید. سوم این که برای نشان‌دادن پایایی و اعتبار علمی این پژوهش از دو ارزیاب استفاده شد. علاوه بر این، مطالعه حاضر دارای رویکرد نظری، الگو و سوال پژوهشی بود. همچنین، از آمار توصیفی نیز در تحلیل داده‌ها استفاده شد (Seliger & Shohamy, 1989).

مبانی نظری و الگوی مطالعه: چارچوب نظری این پژوهش را نظریه انسجام در مطالعات گفتمان‌شناختی تشکیل می‌دهد. پیش‌فرض‌های نظریه انسجام عبارتند از (۱) در مجموع متون دارای انسجام می‌باشند، (۲) در هر متنی روابط انسجامی گوناگونی وجود دارد، (۳) از بایسته‌های مهم و اساسی درک و فهم متون مطالعه و کشف این روابط انسجامی است (Schiffrin, 2006; Redeker, 1999). کشف، علامت‌گذاری، و طبقه‌بندی گفتمان‌نماها در پیکره‌های موازی با استفاده از فهرست گفتمان‌نمای محمدی و دهقان (Mohammadi & Dehghan, 2020) انجام شد. مبانی نظری این الگو بر گرفته از نظریه انسجام در مطالعات گفتمان‌شناسی می‌باشد و بر اساس مطالعات منظورشناختی پیکره-محور تدوین شده‌است و برای تجزیه و تحلیل انسجام متون روابط استدلالی چهارگانه ذیل را کشف و معرفی شده‌اند: تفصیل، تقابل، استنباط، و توالی.

ارزیاب‌ها: برای این که تحلیل و نتیجه‌گیری این مطالعه از جایگاه و اعتبار علمی و پایایی قابل قبولی برخوردار باشد، در تحلیل هر دو پیکره فارسی و انگلیسی از دو ارزیاب دعوت شد تا دیدگاه و نظر موافق یا مخالف خود را در باره تحلیل‌ها و دیدگاه‌های محقق در مورد راهبردهای گفتمانی این مترجم شفاهی همزمان ایرانی در این فرایند اعلام نمایند. ارزیاب اول عضو هیئت علمی یکی از دانشگاه‌هاست. حوزه مطالعاتی او زبان‌شناسی است و در مورد کاربرد گفتمان‌ها در متون پژوهش‌هایی انجام داده‌است. لذا با ادبیات این حوزه مطالعاتی آشناست. ارزیاب دوم فارغ‌التحصیل رشته آموزش زبان انگلیسی است. پروژه پایان‌نامه او در باره کاربرد گفتمان‌ها در متون شنیداری می‌باشد. در گفتگویی به هر نفر در مورد نحوه بررسی و تحلیل اطلاع‌رسانی گردید.

پیکره: این پژوهش به تحلیل معادل‌های ترجمه^۱ مترجم شفاهی همزمان در حوزه عناصر مدیریت گفتمان پرداخته‌است. این پیکره شامل تقریباً ۳۵۰۰۰ هزار کلمه و از سه سخنرانی رهبر جمهوری اسلامی آیه‌الله خامنه‌ای در سال ۱۳۹۹ و ترجمه شفاهی همزمان آن‌ها در شبکه پرس تی وی به شکل تصادفی از میان سخنرانی‌ها و ترجمه آن‌ها در آن سال انتخاب گردید.

مراحل: این مطالعه طی مراحل ذیل انجام گردید: ۱. ضبط ترجمه شفاهی همزمان، ۲. دریافت متن فارسی مکتوب سخنرانی‌ها از تارنمای Khamenei.ir، ۳. تبدیل متن گفتاری مقصد به متن نوشتاری برای تجزیه و تحلیل تطبیقی، ۴. مقایسه تطبیقی گفتمان‌ها در پیکره‌های موازی (جدول ۱)، ۵. طبقه‌بندی راهبردهای ترجمه گفتمان‌ها در پیکره انگلیسی، ۶. تحویل ۲۵٪ نمونه‌های ترجمه شده گفتمان‌ها به ارزیاب‌ها، ۷. تفسیر داده‌ها به کمک آمار توصیفی و تحقیقات قبلی مرتبط (جدول ۲).

۴. یافته‌ها و بحث و بررسی

سوالات این مطالعه در حوزه میزان استفاده از راهبرد تصریح در فرایند آفرینش گفتمان در ترجمه گفتمان‌ها و مظاهر و راهبردهای تصریح گفتمان‌ها در این فرایند می‌باشد.

¹. Translation Spotting

مطابق جدول ۱، رویکرد این مترجم شفاهی همزمان ایرانی در اعمال تصریح در فرایند عملی ترجمه شفاهی همزمان حدود ۸۰٪ بوده است (سوال اول). راهبردهای این مترجم هم شامل افزایش، تغییر، و حذف می‌باشد که نظام الگوی مثلثی در این گستره از تعاملات بین فرهنگی را کشف و معرفی می‌کند (سوال دوم).

جدول ۱: نتایج بررسی معادل‌های ترجمه‌گفتمان‌نماها در متن مقصد

درصد/تعداد کل	درصد/حذف	درصد/عدم تغییر	درصد/تغییر	درصد/افزایش
۷۵۴ / ۷۹٪	۱۷۵ / ۱۸٪	۱۹۵ / ۲۱٪	۱۷۵ / ۱۸٪	۴۰۴ / ۴۳٪

ضریب همبستگی یکی از کمیت‌های مشهور در گستره علم آمار می‌باشد. آن رابطه بین متغیرها در پژوهش‌ها و مطالعات را نشان می‌دهد. بر اساس جدول ۲، نتیجه ۱ نشان دهنده ضریب همبستگی ایده‌آلی است و روایی ایده‌آل در بخش تحلیل و بررسی کیفی راهبردها و رفتار منظورشناختی مترجم شفاهی همزمان در ترجمه‌گفتمان‌نماها را نشان می‌دهد و اعتبار و پایایی علمی این مطالعه را اثبات می‌کند. بر این اساس، از یک طرف کار ارزیاب‌ها در راستای هم و از طرف دیگر همسو با تشخیص محقق می‌باشد. دلیل دستیابی به این ضریب همبستگی ایده‌آل نیز توافق بیش از ۹۰ درصدی بین هر دو ارزیاب از یک طرف و بین ارزیاب‌ها و محقق از طرف دیگر است. عدم توافق بسیار محدود هم به خاطر اشتباهات محقق در حدود ۱۰ مورد تشخیص او از راهبردهای این مترجم شفاهی همزمان ایرانی بود.

جدول ۲: ضریب همبستگی بین ارزیاب‌ها

X^2	Xy	ارزیاب دوم y	ارزیاب اول x
400	380	19	20
225	210	14	15
361	342	18	19
$\sum x^2 = 986$	$\sum xy = 932$	$\sum y = 51$	$\sum x = 54$
$\beta = \frac{3 \times 932 - 54 \times 51}{3 \times 986 - 54^2} = \frac{2796 - 2754}{2958 - 2916} = \frac{42}{42} = 1$			

میزان استفاده از راهبرد تصریح در ترجمه گفتمان‌نماها: مطابق جدول ۱، بررسی اقدامات راهبردها و روش‌های برگردان این مترجم ایرانی در شبکه پرس تی‌وی در چارچوب تحلیل دو پیکره موازی فارسی و انگلیسی نشان‌داد که در ۷۹٪ موارد، اقدامات مترجم شامل اعمال راهبرد تصریح در فرایند ترجمه شفاهی همزمان از زبان فارسی به زبان انگلیسی بود (جواب سوال اول). درصد بسیار بالایی است و اهمیت علمی، آموزشی، و پژوهشی گسترده این راهبرد در فرایند تعاملات بین زبانی و فرهنگی در گستره ترجمه شفاهی همزمان را نشان می‌دهد. این بخش یافته‌های این پژوهش منطبق با دیدگاه داس و تبوآدا (Das & Taboada, 2017) در گستره مقایسه روابط انسجامی بین متون مبدا و مقصد در فرایند ترجمه است. این محققان در تحلیل پیکره‌های موازی به این نتیجه می‌رسند که تفاوتی ۷۰ درصدی بین آفرینش روابط انسجامی در متون مبدا و مقصد وجود دارد. این محققان دلیل این گسترش روابط انسجامی در متن مقصد را وجود خلاءها و تفاوت‌های زبانی، فرهنگی، و گفتمانی بین دو زبان مبدا و مقصد می‌دانند که لازم است مترجم آن را پر نماید. لذا در فرایند ترجمه گفتمان‌نماها اقدامات مترجم شفاهی همزمان به این دلیل توجیه می‌گردد که این متغیرهای گفتمان آفرین از عناصر مهم در ایجاد انسجام در متون می‌باشند.

افزون بر این، اهمیت منظورشناختی و گفتمان‌شناختی این بخش یافته‌های این مطالعه این است که مبین رویکرد خلاق مترجم همزمان در بهره‌برداری از نظام طبیعی پردازش زبان در آفرینش گفتمان منطبق با بافت و با رویکردی مخاطب-محور است. یعنی این که مترجم به این نتیجه رسیده است که باید روابط غیر قابل پیش‌بینی، پیچیده، و مرکب ذهنی موجود در متن مبدا به صورت روشن، شفاف، و صریح ترجمه گردد. چنین نتایجی در مطالعات کریبل و دیگران (Crible et al, 2019) و هوئک و دیگران (Hoek et al, 2017) گزارش شده است. این موضوع منطبق با یافته‌های چن و دانگ (Chen & Dong, 2010)، گمول (Gumul, 2006)، و آیمر (Aijmer, 2002) نیز می‌باشد. این محققان مسئله انطباق گفتمانی و کاربردی‌شدگی را مطرح می‌کنند که از طریق راهبردهای منظورشناختی ابهام‌زدایی، ساده‌سازی، و عادی‌سازی برای حل مسائل گفتمانی در حوزه‌های زبان، فرهنگ، و اجتماع اعمال می‌گردد.

مظاهر و راهبردهای تصریح در فرایند ترجمه شفاهی همزمان: علاوه بر این، تحلیل و بررسی داده‌های موازی این مطالعه منجر به کشف یک الگوی مثلی در ترجمه گفتمان‌نماها گردید که شامل سه الگو و راهبرد گفتمانی مختلف افزایش، تغییر، و حذف بود. این تحلیل معادل‌های ترجمه نشان داد که از میان ۹۴۹ مورد گفتمان‌نمای موجود در متن مقصد، افزایش با ۴۰۴ نمونه و ۴۳٪ توزیع فراوانی، تغییر با ۱۷۵ مورد کاربرد در متن مقصد و ۱۸٪ توزیع فراوانی، عدم تغییر با ۱۹۵ نمونه و ۲۵٪ توزیع فراوانی بود. و سرانجام راهبرد حذف با ۱۷۵ مورد و ۱۸٪ توزیع فراوانی می‌باشد. این بدان معناست که ۷۹٪ اقدامات مترجم شامل اعمال راهبرد ترجمه‌ای تصریح در فرایند ترجمه همزمان از زبان فارسی به زبان انگلیسی بود (موضوع سوال دوم). قسمت‌های ذیل به تحلیل و تفسیر این الگوی مثلی تصریح در فرایند ترجمه همزمان می‌پردازد.

افزایش گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه شفاهی همزمان: مطابق جدول ۱، بررسی اقدامات راهبردها و روش‌های برگردان مترجم در چارچوب تحلیل دو پیکره موازی فارسی و انگلیسی نشان داد که راهبرد افزایش شامل ۳۴٪ اقدامات مترجم همزمان می‌گردد که بیشترین توزیع فراوانی است. و جدول ۳ میزان کاربرد این راهبرد گفتمانی در ترجمه روابط انسجامی با استفاده از گفتمان‌نماهای چهارگانه را نشان می‌دهد.

جدول ۳: اعمال تصریح از طریق راهبرد افزایش گفتمان‌نماها در متن مقصد

تفصیلی/درصد	استنباطی/درصد	تقابلی/درصد	توالی/درصد	کل/درصد
۲۷۰ / ۶۵٪	۸۲ / ۲۰٪	۳۲ / ۸٪	۳۰ / ۷٪	۴۰۴ / ۱۰۰٪

مطابق جدول ۲ تحلیل معادل‌های ترجمه‌ای مترجم در گستره تغییر و تبدیلات نشان داد که ۴۳٪ راهبردها شامل افزایش گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه همزمان بود. این راهبرد شامل ۴۰۴ مورد در متن مقصد بود. این راهبرد شامل تمامی گفتمان‌نماهای چهارگانه در فهرست گفتمان‌نمای محمدی و دهقان (۲۰۲۰) بود. این افزایش به تفکیک در جدول ۳ نشان داده شده است. گفتمان‌نماهای تفصیلی با ۲۷۰ نمونه و ۶۵٪ درصد توزیع فراوانی حائز رتبه اول

می‌شود (ردیف‌های ۳، ۴، ۸ در جدول ۴). در این میان بالاترین افزایش مربوط به گفتمان‌نمای تفصیلی "و" هست با ۱۹۳ نمونه این گفتمان‌نما دارای ۴۸٪ توزیع فراوانی است. این مسئله اهمیت بیشتر افزودن این گفتمان‌نما به عنوان پرکاربردترین و کارآمدترین گفتمان‌نما در طراحی فرایند آفرینش گفتمان را نشان می‌دهد. بخش دوم راهبرد افزایش مربوط به افزایش گفتمان‌نماهای استنباطی با ۸۲ نمونه و ۲۰٪ توزیع فراوانی می‌باشد (ردیف‌های ۱، ۲، ۵، ۶، ۱۰ در جدول ۴). بخش سوم مربوط به افزایش گفتمان‌نماهای تقابلی است که در برگیرنده ۳۲ نمونه و ۸٪ توزیع فراوانی می‌باشد (ردیف‌های ۱، ۹، ۱۰ در جدول ۴). و در پایان هم راهبرد افزایش دربرگیرنده افزایش گفتمان‌نماهای توالی می‌باشد با ۳۰ نمونه و ۷٪ توزیع فراوانی (ردیف‌های ۲، ۴، ۷، ۱۰ در جدول ۴).

جدول ۴: نمونه‌هایی از افزایش گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه

ردیف	مثال
۱	ضعف مدیریت در آن کشور موجب شده که امروز تلفاتشان چندین برابر تلفات کشورهای دیگر است و ابتلائاتشان هم همین جور <u>But because</u> of mismanaging that country you see that they have a large number of fatalities and infections much higher than other countries
۲	میگویند حقوق بشر! آن مرد سیاهی که آنجا کشته شد، ظاهراً بشر نبود و حقوقی نداشت؛ این جوری است. <u>At the same time</u> they talk about human right, <u>well</u> that black man lost his life, he was not a human being, he had no rights, <u>so</u> this is how things are in the US.
۳	یک چیزی نیست که جدیداً به وجود آمده باشد؛ طبیعت آمریکایی این است؛ <u>I mean</u> nothing new has happened, this is American nature.
۴	اینها بروز واقعیتها است؛ که آن لجن ته حوض می‌آید بالا خودش را نشان میدهد؛ این حالت این جوری است. <u>And</u> they just emerged <u>you know now</u> they slide the mud base. They are just going to the surface
۵	باید از اینها ترسید، باید حرکت کرد؛ و به نظر من راهش <u>هم</u> این است که نیروهای جوان حضور داشته باشند. <u>So</u> we should not be afraid of them when we need to move on and we need the young man to be present there
۶	امروز خبرها و گزارشهای متفن به ما میگویند که کشور ما بسرعت به سمت پیری دارد پیش میرود We have reports that our country is moving <u>of course</u> we are getting old quickly
۷	تحوّل در زمینه‌ی مسائل آموزش این است که ما آموزشهای دانشگاهی و دبیرستانی را، حتّی دبستانی را، آموزشهای عمقی قرار بدهیم <u>Now</u> change in education , it means that they are academic education in high school education even in our elementary school level education we need to be profounder we need to be applicable

یکی از مسائلی که امروز باید حتماً تحوّل در آن به وجود بیاید، مسئله‌ی عدالت است.	۸
<u>For instance</u> Justice is something that we need to create change in the issue of Justice	
نه، یک جاهایی احساس شکست هم نمیکنیم. من از اینجا چه نتیجه‌ای می‌خواهم بگیرم؟	۹
Sometimes you don't feel failure <u>but</u> what conclusion I am going to draw?	
زنده ماندن انقلاب به این است که پی‌درپی نوآوری داشته باشد، تحوّل داشته باشد	۱۰
<u>But then</u> revolution should survive, it constantly requires innovation, requires change	

فلسفه این افزایش چیست؟ محققان افزایش گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه را از ابعاد مختلفی مانند گسترش سلاست متن مقصد با هدف گسترش پویایی اجتماعی گفتمان (Furko, 2014)، توجه به نقش‌های چندگانه گفتمان‌نماها و استفاده از راهبرد تصریح برای ابهام‌زدایی از آن‌ها (Furko, 2007)، اظهار اطلاعات تلویحی و ضمنی در گفتمان (Gumul, 2006)، اظهار روابط ضمنی با اضافه کردن حروف عطف و ربط (Shlesinger, 2000; Dimitrova, 2005)، ممانعت از تداخل زبانی، حل مسئله عدم ارسال پیام، گسترش انسجام متن، و پر کردن خلاء در گفتار (Overas, 1998) را تجزیه و تحلیل نموده‌اند. علاوه بر این، مطالعه محقق دیگری (Puuritan, 2004) اثبات نمود که شایع‌ترین تغییرات در ترجمه همزمان به تصریح روابط انسجامی مربوط است که با استفاده از افزایش گفتمان‌نماها انجام می‌گردد. موضوع تعلق رتبه اول به کاربرد گفتمان‌نماهای تفصیلی در مطالعات گوناگون گزارش شده است. در بعضی مطالعات علل این پدیده راحت‌بودن یادگیری آن‌ها تلقی شده است و در مطالعات دیگری اولویت یادگیری آن‌ها در فرایند یادگیری زبان مد نظر قرار گرفته و توجیه شده است (Hellermann & Vergun, 2007).

تغییر گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه شفاهی همزمان: مطابق جدول ۱، بررسی اقدامات راهبردها و روش‌های برگردان مترجم در چهارچوب تحلیل دو پیکره موازی فارسی و انگلیسی نشان داد که راهبرد تغییر گفتمان‌نماها شامل ۱۸٪ اقدامات مترجم همزمان می‌گردد. هر چند درصد بالایی نیست، اما نماد یک راهبرد در این گستره از تعاملات انسانی است. جدول ۵ هم ابعاد راهبرد تغییر در این فرایند را نشان می‌دهد.

جدول ۵: اعمال تصریح از طریق راهبرد تغییر

تفصیلی/درصد	استنباطی/درصد	تقابلی/درصد	توالی/درصد	کل/درصد
۵۸٪ / ۱۰۳	۱۷٪ / ۳۰	۱۱٪ / ۱۸	۱۴٪ / ۲۳	۱۰۰٪ / ۱۷۵

بخش دوم یافته‌ها به تحلیل و بررسی اعمال تصریح در ترجمه همزمان از فارسی به انگلیسی شامل فرایند تغییر و تبدیل گفتمان‌نماهاست. مطابق جدول‌های ۱ و ۵ بررسی داده‌ها در پیکره انگلیسی نشان داد که ۱۷۵ نمونه و ۱۸٪ توزیع فراوانی متعلق به راهبرد تغییر و تبدیل گفتمان‌نماها از طریق اعمال تصریح از طریق تغییر است که شامل تمامی انواع چهارگانه گفتمان‌نماها می‌شود. در این راهبرد مرحله نخست اعمال تصریح مربوط به گفتمان‌های تفصیلی با ۱۰۳ نمونه و ۵۸٪ است (ردیف‌های ۶، ۷، ۸، ۱۰، ۱۳، و ۱۴ در جدول ۶). گفتمان‌نماهای استنباطی در جایگاه دوم قرار دارند و شامل ۳۰ نمونه و ۱۷٪ توزیع فراوانی می‌شود (ردیف‌های ۳، ۴، ۹، ۱۱ در جدول ۶). در مرتبه سوم گفتمان‌نماهای توالی با ۲۳ مورد و ۱۴٪ توزیع فراوانی قرار دارند (ردیف‌های ۲، ۵، ۹، ۱۳ در جدول ۶). جایگاه چهارم هم متعلق به گفتمان‌نامه‌های تقابلی و ۱۸ نمونه و ۱۱٪ توزیع فراوانی می‌باشد (ردیف‌های ۱۱، ۱۲، ۱۵ در جدول ۶).

جدول ۶: نمونه‌هایی از تغییر گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه

ردیف	نمونه‌ها
۱	به هر حال به نظر من ملت آمریکا - من قبلاً هم یک وقت گفتم، الان هم می‌گویم - احساس خجالت و سرافکندگی میکند از حکومت‌های خودش. <u>So</u> the people of America in my opinion you know once I have said and I am repeating that the people of America, they feel embarrassed they feel humiliated because of their government.
۲	<u>بالاخره</u> هر اقدام مثبتی، هر کار مهمی ممکن است یک عده‌ای مخالف داشته باشد؛ مخالف، مخالفت میکند. <u>I mean</u> what are their positive whatever important actions could be opposed by certain number of people opponents are there always
۳	<u>خب</u> ، یک شرط مهم برای ایجاد تحوّل، نترسیدن از دشمن و دشمنی‌ها است. There is <u>also</u> another important condition to cause change and that is not being scared of the animosity of the enemy
۴	<u>خب</u> اینها را با تحوّل بایست انجام داد؛ در این زمینه‌ها باید تحوّل انجام بگیرد. <u>So</u> change will solve the problems, it is needed also in these areas.
۵	<u>حالا</u> همین برنامه‌ی تحوّل که برای آموزش و پرورش تهیه شده، اگر اجرا بشود و عمل بشود، <u>So</u> this development plan that we have in ministry of new educational plan that is

	implemented would save some energy	
۶	اطلاعاتش هم در این زمینه اطلاع آن چنان کارآمدی نیست؛ مثل اطلاعات عمومی یک چیزی یاد میگیرد. And the information they would get would not be so practical. So they simply learn some general information.	
۷	یعنی بتوانیم اقتصاد بدون نفت را به وجود بیاوریم؛ این یک تحول به معنای واقعی کلمه است. It means non-oil economy needs to be created that is big change let's change	
۸	یا در زمینه بودجه‌بندی‌های دولتی، دولت و مجلس بودجه را جور می‌بندند که به معنای واقعی کلمه ناظر به موضوع، ناظر به مسئله، ناظر به عملکرد باشد؛ For instance when it comes to budgeting funding in legislative the budget founding in such a way that it really deals with performance on the subject I mean it should be operational budget.	
۹	خب حالا اینها یک نکاتی بود در مورد تحولی که باید ما دنبال باشیم، ملت ایران، بخصوص جوانهای ما باید دنبال باشند So there are a number of points that I want to mention regarding the change and we need to follow that the people of Iran and how are you need to follow that kind of Change	
۱۰	و اشکال این تجدیدی که حکومت‌های دست‌نشانده به ما دادند این بود که یک دست هدایت‌گری نداشتند So this modernity that the puppet former regime provided, the problem was that it didn't want to show us the right way.	
۱۱	ملتها اگر چنانچه هویت خودشان را از دست بدهند، داشته‌های معنوی خودشان را از دست بدهند، در واقع یک مرگ تمدنی برای آنها به حساب می‌آید	
۱۲	So when people when they lose their identity when they lose their spiritual assets man possessions then a death of their civilization occurs. این یک بحث جداگانه‌ای لازم دارد، من بعداً یک اشاره‌ای خواهم کرد، لکن در تحول نکاتی هست.	
۱۳	It needs another discussion later on I will mention of that so there are certain you know points that you should you need to bear in mind if you want to really bring about change خدای متعال هم برای شما حوادث مثبت و واقعیت‌های مثبت را به وجود می‌آورد. دومی در سوره انفال است:	
۱۴	Unless you make positive changes in yourself and also Allah will put forth some positive issues before you. Also in Anfall chapter we have this point. یا در نیروهای مسلح؛ در سپاه مثلاً جوانها را گذاشتند	
۱۵	So among the Armed Forces IRGC for example the Youth were appointed. بعضی نسبت به مسائل تبعی‌آمیز آن تقید لازم را نداشتند- در عمل شخصی‌چرا، مقید بودند- ولی در تبلیغاتشان خیلی روی مسئله‌ی تبعی‌تکیه نمی‌کردند.	
	So regarding the prayers and worship issues maybe they're not that committed, they had to be but not personally I'm not talking about them personally they they're committed and in their promotional speeches they normally stressed down the issue of prayers and worshipping.	

منشاء تغییر این عناصر انسجام آفرین در متن کدامند؟ محققان نقش‌های چندگانه آن‌ها در آفرینش گفتمان و در نتیجه تفسیر متفاوت آن‌ها را منشاء و مبدا تغییرات تلقی می‌کنند. بنابراین، تغییر گفتمان‌ها در فرایند ترجمه تابع عواملی مانند تنوع گسترده نقش‌ها و رفتارهای معنایی و منظورشناختی (Aijmer, 2002)، ترکیب دستوری گفتمان‌ها و اطلاعات عمومی افراد (Egg & Redeker, 2008)، کاربردهای تقابلی، استدلالی، و استنتاجی گفتمان‌ها در بافت‌های اجتماعی مختلف (Buysse, 2012; Redeker,)

گفتمان‌نماها و الزام مترجم به استنباط معنا و نقشی خاص برای آن‌ها در بافت ترجمه منظورشناختی (Frisson & Pickering, 2001)، و توجه به ماهیت عام و کلی (Schiffrin, 1987; 1999)، استنباطات و تفاسیر گوناگون مبتنی بر رفتارهای گفتمان‌نماها و الزام مترجم به استنباط معنا و نقشی خاص برای آن‌ها در بافت ترجمه می‌باشد. (Hoek et al, 2017; Spooren, 1997)

حذف گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه شفاهی همزمان: مطابق جدول ۱، بررسی اقدامات راهبردها و روش‌های برگردان مترجم در چهارچوب تحلیل دو پیکره موازی فارسی و انگلیسی نشان داد که راهبرد حذف گفتمان‌نماها شامل ۱۸٪ اقدامات مترجم همزمان می‌گردد که شبیه راهبرد تغییر می‌باشد. جدول ۷ هم ابعاد این راهبرد در فرایند ترجمه همزمان را نشان می‌دهد.

جدول ۷: حذف گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه همزمان

تعداد کل	توالی/درصد	تقابلی/درصد	استنباطی/درصد	تفصیلی/درصد
۱۷۵ / ۱۰۰٪	۱۷ / ۱۰٪	۸ / ۵٪	۲۸ / ۱۶٪	۱۲۲ / ۶۹٪

موضوع حذف گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه همزمان نیز از مباحث مهم گفتمان‌سازی و آفرینش گفتمان در تعاملات انسانی است. در این گستره ۱۸٪ گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه همزمان حذف شده‌اند. مطابق جدول ۱، کمترین توزیع فراوانی متعلق به موضوع حذف در این فرایند است. بر اساس جدول ۷، در این بخش هم همه چهار گروه گفتمان‌نماها تحت تاثیر فرایند حذف قرار گرفته‌اند. در گستره راهبرد حذف هم الگوی کشف شده تفاوتی با الگوی کشف شده در دو قسمت قبلی ندارد و گفتمان‌نماهای تفصیلی با ۶۹٪ دارای رتبه اول هستند (ردیف‌های ۱، ۲، ۴، ۸، ۱۳ در جدول ۸). جایگاه دوم با ۱۶٪ فراوانی متعلق به گفتمان‌نماهای استنباطی است (ردیف‌های ۶، ۹، ۱۰، ۱۴ در جدول ۸). در مرتبه سوم گفتمان‌نماهای توالی به ۱۰٪ فراوانی هستند (ردیف‌های ۵، ۷، ۱۱، ۱۲ در جدول ۸). حد اقل توزیع فراوانی متعلق به گفتمان‌نماهای تقابلی با ۵٪ توزیع فراوانی است (ردیف ۹ جدول ۸).

جدول ۸: حذف گفتمان نماها در فرایند ترجمه

۱	علاوه بر این که توصیه‌ی مؤکد اسلام هم هست. This is also prescribed by Islam.
۲	فقط آمریکا نبود، شوروی آن روز هم بود، ناتو و کشورهای اروپای غربی بودند It was not only America. It was the former Soviet Union. It was NATO. And also Western European states.
۳	کمکهای تسلیحاتی و ..... در اثنای جنگ - که حالا من بعداً یک اشاره‌ای به اینها خواهم کرد- به سمت نیروها و قوای صدام و حزب بعث سرازیر بود. The arms contributions ..... I will later on make a reference, being put at the disposal Saddam Hossein during the war.
۴	چطور ممکن است یک روحانی مسن پیرمردی در سنین هشتاد و چندساله مثلاً بتواند نیروهای مسلح را در جنگ اداره کند Some people were surprised, they denied the fact that how an old theologian scholar, an old man at the age of 80 could be actually leading the armed forces.
۵	امام این را تشخیص داد و بر اساس آن عمل کرد و این حرکت عظیم مردمی را که حالا بعد یک اشاره‌ای خواهم کرد، به وجود آورد. That was the basis according to which Imam acted. And that we had this great popular move that I will make a mention of.
۶	خب آن وقتی که آبادان در حصر افتاد، بنده اتفاقاً در اهواز بودم، اصلاً قابل تصور نبود چطور ممکن است حصر آبادان برداشته بشود At the siege of the city of Abadan, at the time, I was at that time at the neighboring city Ahwaz. We could not imagine how the siege could be lifted.
۷	اولاً یک وجب از خاک کشور را نتوانستند جدا کنند Not even span of the country soil was separated.
۸	تحقیرش کردند؛ یعنی در جلسه‌ای که سه نفری نشسته بودند و شاه وارد شد، این دو نفر، یعنی چرچیل (۸) و روزولت (۹) برایش از صندلی بلند نشدند He entered the meeting and he was humiliated. At the meeting that they were sitting. There we had Churchill, Rosevelt, and Stalin in Tehran. When the king of Iran arrived, Churchill and Rosevelt did not get up and respect.
۹	اما این نکته‌ی بالخصوص، مربوط به دل سپردن به خدا و مسئله‌ی اسلام و مسئله‌ی ایمان دینی است که انسان واقعاً متحیر میماند از تأثیر این ایمان عمیق That has been to having firm faith in Islam and also being dedicated to divine values. And this astonishes even the person.
۱۰	چون در دفاع مقدس نیاز داشتیم به خیلی چیزها و در اختیارمان نبود، We were in need of many things during the sacred defense and we did not have those equipments.
۱۱	.....وقتی یک ملت نشان داد که همت و قدرت دفاع از خودش را دارد ....The nation showed that it has the power to defend itself,.....
۱۲	ثانیاً به ملت ما روحیه‌ی خودباوری داد. The sacred defense provided this nation with self-reliance.
۱۳	و از این گذشته سرمایه‌های انسانی ما را ارتقا داد؛ The sacred defense also promoted our human power and resources.
۱۴	بنابراین کار مهمی است. حالا در داخل کشور من شنیدم که مثلاً فرض کنید آثار نویسندگانی خارجی مثل ویکتور هوگو یا چارلز دیکنز را روی صحنه می‌برند I heard that books by foreign authors such as Victor Hugo and Charles Dickens are being used, they are making plays and theater.

اولا فلسفه حذف این عناصر انسجام آفرین در این فرایند چیست؟ و ثانيا علت کشف و اختصاص کمترین توزیع فراوانی به موضوع حذف در این فرایند چیست؟ آیا می توان علت این امر را تلویح تلقی نمود؟ جواب محققان به این سوالات متفاوت است. در هر سه راهبرد الگوی مشابهی کشف گردید. در راهبردهای سه گانه تصریح (افزایش، تغییر، و حذف) رتبه اول متعلق به گفتمان‌نماهای تفصیلی است، جایگاه دوم به گفتمان‌نماهای استنباطی مربوط است، در رتبه سوم گفتمان‌نماهای توالی قرار دارند، و جایگاه چهارم نیز متعلق به گفتمان‌نماهای تقابلی است. علت آن نیز این است که روابط انسجامی تقابلی را نمی توان به صورت ضمنی و غیر مستقیم نشان داد و در اکثر متون به شکل صریح و مستقیم نشان داده می شوند. دلیل این مسئله این است که معمولا در زبان مجادله‌ای¹ روابط به صورت صریح منعکس می شود (Dupont & Zufferey, 2016). محققان دیگری (Zufferey & Gyga, 2015) دلیل آن را وجود روابط شرطی، منفی، تقابلی، و معنای خاص تلقی می کنند که لازمه آن تغییر دیدگاه و نظر مخاطب است و در اغلب موارد به شکل ضمنی برگردان نمی شوند.

علاوه بر این، بیکر (Baker, 1993) تفاوت توزیع فراوانی گفتمان‌نماها در میان زبان‌ها را دلیل حذف آن‌ها تلقی می کند. همچنین، از نظر گروه دیگری از پژوهشگران (Hoek et al, 2017؛ Crible et al, 2019) رفتارهای گوناگون گفتمان‌نماها در گستره‌های منظورشناسی، معنی شناسی، و نقش‌گرایانه را مبنای حذف آن‌ها در فرایند آفرینش گفتمان تلقی شده است. مثلا از نظر هونک و دیگران (Hoek et al, 2017) گفتمان‌نماهایی که روابط مثبت را نشان می دهند، اکثرا در ترجمه حذف می شوند. در مطالعات دیگری (Crible et al, 2019) دلیل حذف داشتن نقش پایان کلام در گفتمان‌نماهایی مانند "خب،" "پس"، و "اکنون" بیان شده است. محقق دیگری (Zufferey, 2017) ارزش و نقش محدود و کم اطلاعاتی گفتمان‌نماهایی خاص را علت حذف آن‌ها دانسته است.

---

¹. Argumentative

۵. نتیجه‌گیری و کاربردهای علمی، آموزشی و پژوهشی

هدف این مقاله بررسی رویکردهای آفرینش‌گفتمان مترجم شفاهی همزمان از طریق تجزیه و تحلیل راهبردهای ترجمه‌گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه شفاهی همزمان برای کشف ابعاد تصریح بود. مطالعه کنش‌های رفتاری مترجم شفاهی همزمان نشان داد که در ۸۰٪ موارد مترجم از راهبرد گفتمانی تصریح استفاده کرده‌بود. همچنین، تحلیل رفتارها و راهبردهای منظورشناختی این مترجم در چارچوب تصریح منجر به کشف یک الگوی مثلی با رویکردها و راهبردهای ذیل در ترجمه‌گفتمان‌نماها گردید: افزایش، تغییر، و حذف گفتمان‌نماها. در تحلیل پیکره‌های موازی، محققانی مانند زوفری و جیگاکس (Zufferey & Gygax, 2015) به این نتیجه رسیدند که مسئله اکثر مترجمان در آفرینش روابط گفتمانی انطباق معادل‌ها و راهبردهای ترجمه‌گفتمان‌نماها با زبان، فرهنگ، و گفتمان متفاوتی می‌باشد. هدف این انطباق مدیریت تعاملات اجتماعی می‌باشد که گوینده/نویسنده و مخاطب با استفاده خلاقانه از کنش‌ها، راهبردها و فرایندهای فرازبانی کاربردی شدگی^۱ -تغییر رفتارهای منظورشناختی عناصر زبانی برای انطباق با متغیرهای بافتی مانند افراد، مکان‌ها، و زمان‌ها- به حل مشکلات ناشی از تفاوت‌های مختلف گفتمانی اقدام می‌کنند (Aijmer, 2002). یعنی این که به کمک این راهبردها و کنش‌های سه‌گانه، مترجم به شکلی ذهن، زبان، و گفتمان خویش را فعال می‌کند تا به مدیریت خلاق گفتمان خویش در فرایند ترجمه شفاهی همزمان اقدام نماید. در کانون مدیریت گفتمان عناصر فرازبانی گفتمان‌نماها قرار دارند.

بر این اساس، به نظر پژوهشگر اهمیت کاربردی تحلیل پیکره‌های موازی و کشف معادل‌ها و راهبردهای ترجمه‌گفتمان‌نماها در این است که خود گفتمان‌نماها متغیرهای اساسی فرهنگی، شناختی، و گفتمان‌مدار تعاملات انسانی را تشکیل می‌دهند (Steele, 2015)، روش‌های پردازش طبیعی زبان در گفتار، نوشتار، و درک و فهم در آفرینش، مدیریت، بهره‌وری از گفتمان را نشان می‌دهند (Fraser, 2006)، و به خاطر ایفای نقش‌های

1. Pragmaticalization

گوناگون، وابستگی شدیدی به بافت متن دارند و اهداف خاص افراد در گفتار و نوشتار را نشان می‌دهند (Crible & Degand, 2019). لذا، تحلیل معادل‌های مترجم شفاهی همزمان در فرایند ترجمه، روش‌شناسی جدیدی را در مطالعات منظورشناختی با ترکیب پژوهش‌های گفتمان‌شناختی با پژوهش‌ها در حوزه ترجمه‌شناسی به جامعه علمی-پژوهشی معرفی می‌کند (Furko, 2014). استفاده از این کنش‌ها، رفتارها، و راهبردهای فراگفتمانی در فرایند آفرینش گفتمان، باعث می‌شود تا کنش‌های گفتمان‌مدار تولید، توزیع، و بهره‌وری از زبان در تعاملات بین زبانی در ترجمه عینی‌تر، روان‌تر، و با انطباق بیشتری انجام شود (Chen & Dong, 2010). نتیجه استفاده از این روش‌شناسی خلاق و مبتنی بر تحلیل پیکره‌های موازی به معرفی نظریه‌ها و الگوهای مطالعاتی جدید برای پژوهش‌های آینده می‌انجامد. این مطالعه مقدمه‌ای بر معرفی کنش‌ها، رفتارها، و راهبردهای عملی مترجم همزمان در این گستره بود. در این نوع مطالعات در ابتدای راه قرار داریم و شناخت دقیقی از راهبردهای مترجمان در متون، بافت‌ها، و رشته‌های مختلف علمی نداریم. بنابراین، بایسته است با استفاده از پیکره‌های چندزبانه و انجام پژوهش‌های گروهی، ابعاد این روش‌شناسی جدید را کشف و چشم‌اندازهای مختلف آن را به پژوهشگران و دانش‌پژوهان معرفی نماییم.

معمولاً در محیط‌های علمی و تحقیقاتی افراد و گروه‌ها دارای پیشفرض‌هایی در باره برخی از حوزه‌های علمی-پژوهشی هستند. در مواردی این پیشفرض‌ها نگرش محققان و دانشمندان را به بیراهه هدایت می‌کنند و این موضوع در باره تجزیه و تحلیل و مطالعات در گستره گفتمان‌نماها نیز مصداق پیدا نموده‌است. علت آن نیز ظاهر ساده گفتمان‌نماهاست که زمینه عدم تمرکز بعضی از پژوهشگران و محققان بر آن‌ها می‌شود. مثلاً به نظر (Hellerman & Vergen, 2007) موضوع مهم گفتمان‌نماها در کتب آموزشی با رویکردی منظورشناختی تجزیه و تحلیل نمی‌شود و به تبع آن آموزش آن‌ها در کلاس نیز فاقد چنین رویکردی می‌باشد. دلیل وجود این رویکرد را این محققان وجود پیش‌فرض غیر علمی-پژوهشی در برنامه‌ریزی‌های آموزشی تلقی می‌کنند. این پیش‌فرض بر این مبناست که دانش‌آموزان، دانشجویان، و غیره به صورت طبیعی، غیر ارادی، و در بستر زمان طیف نقش‌ها، کاربردها، و کارکرد فراگفتمان‌مدار گفتمان‌نماها را یاد می‌گیرند و آموزش و

پژوهشی در این زمینه لازم نیست. نتیجه چنین پیش‌فرض غیر علمی-پژوهشی، زمینه محرومیت محیط‌های اجرایی، آموزشی، پژوهشی، و علمی جامعه از یافته‌ها، دانش و مهارت در عرصه گفتمان‌شناختی و منظورشناختی و مدیریت گفتمان در تعاملات زبانی، فرهنگی، و اجتماعی در حوزه‌های مختلف علمی را فراهم خواهد نمود. لذا لازم است این رویکرد و نگرش اصلاح گردد تا از اتلاف منابع مختلف جامعه در حوزه‌های تهیه مطالب آموزشی، تربیت معلم، و برنامه‌ریزی‌های مختلف در حوزه‌های فوق جلوگیری گردد.

۶. فهرست منابع

- خزایی فر، علی. (۱۳۷۹). تصریح و تلویح، مترجم، ۳۳، ۴۵-۵۲.
- سیّاحی، صادق، آبدانان، محمود و شکیب انصاری. (۱۳۹۵). تصریح در ترجمه قرآن کریم، پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی، ۶(۱۴)، ۴۳-۶۳.
- محمدی، علی محمد. (۱۳۹۴). درآمدی بر نظام مدیریت گفتمان: نظریه ها، مدل ها، راهبردها و پژوهش‌ها. پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی، ۵(۱)، ۶۱-۸۶.
- محمدی، علی محمد و دهقان، رحیم. (۱۴۰۰). تحلیلی بر نشانگرهای گفتمان در نقد ترجمه: معرفی الگوی مدیریت گفتمان نقد ترجمه در ایران، مطالعات ترجمه، ۶۹، ۲۰-۸.
- نوارچی، عاطفه و معتمدی، لادن. (۱۳۹۸). بررسی تصریح و تلویح در ترجمه گلستان، پژوهش‌های زبان و ترجمه فرانسه، ۲(۱)، ۴۵-۶۶.

Aijmir, K. (2002). *English discourse particles: Evidence from a corpus*. Amsterdam: Johan Benjamins

Baker, M. (1993). *Corpus Linguistics and Translation Studies: Implications and Applications*. In M. Baker, & G. Francis, Tognini-Bonelli, E. (Eds.) *Text and technology: In honour of John Sinclair*, (233-250) Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

Baker, M., Francis, G. & Tognini-Bonelli, E. (Eds.) (1993). *Text and technology*, Amsterdam: John Benjamins.

- Blum-Kuka, S. (1986). Shifts of cohesion and coherence in translation. In J. House, & S. Blum-Kulka, (Eds.) *Interlingual and intercultural communication*, (17-35), Tübingen: Narr.
- Buysse, L. (2012). So as a multifunctional discourse marker in native and learner speech, *Journal of Pragmatics*, *44*(13), 1764-1782.
- Chen, Z. & X. Dong, (2010). Simultaneous Interpreting: Principles and Training, *Journal of Language Teaching and Research*, *1*(5), 714-716.
- Chesterman, A. (2016). *Memes of translation*, Amsterdam: John Benjamins.
- Crible, L. & A. Abuczki, N. Burksaitiene, P. Furko, A. Nedoluzhko. (2019). Functions and translations of discourse markers in TED Talks: A parallel corpus study of underspecification in five languages, *Journal of Pragmatics*, *4*(142), 139-155.
- Crible, L. & Degand, L. (2017). Reliability vs granularity in discourse annotation, *Corpus Linguistics*, *16*
- Crible, L. & Degand, L. (2019). Domains and functions: a two-dimensional account of discourse markers, *Discourse*, *4*(5), 15-30.
- Das, D. & A. Taboada. (2017). Signalling coherence relations in discourse, beyond discourse markers, *Discourse Processes*, *55*(8), 743-770.
- Dimitrova, B. (2005). *Expertise and explicitation in the translation process*, Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Dimitrova, B. (1993). Semantic Change in Translation – A Cognitive Perspective. In Y. Gambier, & Tammola, J. (Eds.) *Translation and knowledge*. (285–296) Turku: Centre for Translation and Interpreting, University of Turku.
- Dupont, M. & Zufferey, S. (2016). Methodological issues in the use of directional parallel corpora: A Case Study of English and French Concessive Connectives, *International Journal of Corpus Linguistics*, *22*(2), 270-297.
- Egg, M. & Redeker, G. (2008). Underspecified Discourse Representation. Retrieved from: <https://www.researchgate.net/publication/>
- Egg, M. (2010). Semantic Underspecification, *Language and Linguistics Compass*, *4*(3), 166–181.

- Frank-Job, B. (2006). A dynamic-interactional approach to discourse markers. In K. Fischer (Ed.), *Approaches to discourse particles*, (pp. 359-375). Oxford: Elsevier.
- Fraser, B. (2006). Towards a theory of discourse markers. In K. Fischer (Ed.), *Approaches to discourse particles* (pp. 240-256). Oxford: Elsevier.
- Frisson, S. & Pickering, M. (2001). Obtaining a Figurative Interpretation of a Word: Support for Underspecification, *Metaphor and Symbol*, 16(4), 149–171.
- Frisson, S. (2009). Semantic Underspecification in Language Processing, *Language and Linguistics Compass*, 3(1), 111–127.
- Furko, P. (2014). Perspectives on the Translation of Discourse Markers. *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica*, 6(2), 181–196.
- Furko, P. (2007). *The pragmatic marker - discourse marker dichotomy reconsidered - the case of 'well' and 'of course'*. Debrecen: Debrecen University Press.
- Gile, D. (2018). Simultaneous interpreting, in C. Sinwai (Ed.). *An Encyclopedia of Practical Translation and Interpreting* (pp. 531-561), Hong Kong: The Chinese University Press
- Gumul, E. (2006). Explicitation in simultaneous interpreting, *Across Languages and Cultures*, 7(2), 171–190.
- Hellermann, J. & Vergun, H. (2007). Language which is not Taught: The Discourse Marker Use of Beginning Adult Learners of English. *Journal of Pragmatics*, 39(2), 157–179.
- Hoek, J. & Zufferey, S. (2015). Factors Influencing the Implication of Discourse Relations across Languages. Retrieved from: <https://www.researchgate.net/publication/269105580>
- Hoek, J., Zufferey, S., Evers-Vermeul, J., & Sanders, T. (2017). Cognitive complexity and the linguistic marking of coherence relations: A parallel corpus study. *Journal of Pragmatics*, 121, 113-131.
- Hyland, K. (2005). *Metadiscourse: Exploring Interaction in Writing*. London: Continuum.
- Khazaeefar, A. (2000) Explicitation and implicitation, *Motarjem*. 33, 45-52.
- Klaudy, k. (2005). Implication in Translation: Empirical Evidence for Operational Asymmetry in Translation, *Across Languages and Cultures*, 6(1), 13–28.

- Krogsgaard, A. (2017). Explicitation in Legal Translation, *Journal of Specialized Translation*, 27(5), 35-47.
- Mohammadi, A. M. & Dehghan, R. (2020). An Analysis of Discourse Markers in Translation Criticism: Introducing a Discourse Monitoring Model in the Iranian Context. *Translation Studies Quarterly*, 18(69), 7–24.
- Mohammadi, A. M. (2015). An introduction to discourse monitoring system: theories, strategies, models, and researchers, *Journal of Foreign Language Research*, 5(1), 61-86.
- Mohammadi, A. M. (2021). An Analysis of the Underspecifications of “AND” in Parallel Corpora: A Case Study in Simultaneous Translation in Iranian Context. *Journal of Foreign Language Research*, 11 (1), 67-80.
- Navarchi, A. & L. Motamedi, (2019). A study of explicitation and implicitation in translation of Golestan, *Researches in French Language*, 2(1), 45-66.
- Overas, L. (1998). In Search of the third code. an investigation of norms in literary translation, *Meta*, 43(4), 571–590.
- Puurtinen, T. (2004). Explicitation of Clausal Relations: A Corpus-based Analysis of Clause Connectives in Translated and Non-translated Finnish Children’s Literature. In A. Mauranen, & Kujamäki, P. (Eds.) *Translation universals: Do they exist?* (pp. 165-176). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Pym, A. (2005). *Explaining explicitation*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Redeker, G. (1990). Ideational and pragmatic markers of discourse structure. *Journal of Pragmatics*, 14, 367 - 381.
- Sayyahi, S. & M. Abdanan, S. Ansari, (2016). Explicitation in translation of the holy Quran, *Researches in Translation in Arabic Language and Literature*, 6(14), 43-63.
- Schiffrin, D. (2006). Discourse marker research and theory: revisiting and. In K. Fischer (Ed.). *Approaches to discourse particles* (pp. 315-339). Amstersam: Elsevier.
- Séguinot, C. 1988 “Pragmatics and the Explicitation Hypothesis”. *TTR: Traduction, Terminologie, Rédaction* 1(2): 106-114.
- Seliger, H. & Shohamy, E. (1989). *Second Language Research*, Oxford: OUP.
- Shariati, M. & Fathi Moghaddam, F. (2017). Using Illocutionary Force Types in Translation, *Review of Applied Linguistic research*, 3(3), 59-71.

- Shlesinger, M. (2000). Interpreting as a Cognitive Process: How Can We Know What Really Happens? In S. Tirkonen-Condit, & A. Jaaskelainen (Eds.) *Text understanding* (3-17). Amsterdam: John Benjamins.
- Sipayung, K. (2017). Explicitation and Implication of Conjunctive relations in Target Text, *Indonesian Journal of Language Teaching and Applied Linguistics*, 2(1), 83-93.
- Spooren, W. (1997). The processing of underspecified coherence relations. *Discourse Processes*, 24, 149-168.
- Steele, D. (2015). *Improving the translation of discourse markers for Chinese into English*. Paper presented at NAACL-HLT Student Research Workshop, Venis, Italy. Retrieved from: <https://www.google.com/search?>
- Yazdani & M. (2017). Explicitation in Translation, *Journal of Language Teaching and Research*, 8(1), 75-80.
- Yule, G. (2011). *The study of language*, UK: Cambridge.
- Zufferey, S. & Gygas, M. (2015). The Role of Perspective Shifts for Processing and Translating Discourse Relations, *Discourse Processes*, 4(7), 1-24.
- Zufferey, S. (2017). Discourse connectives across languages: factors influencing their explicit or implicit translation, *Languages in Contrast*, 16(2), 264-279.

A Pragmatic Analysis of Explicitation in Simultaneous Interpretation: Research and Pedagogical Implications for Translation of Discourse Monitoring Elements

Ali Mohammad Mohammadi¹

Received: 2021/07/28

Accepted: .....

Abstract

Statement of the problem: Simultaneous decoding and encoding of information in source and target languages comprise the two major components of the simultaneous interpretation as an interactional process. The interpreter is simultaneously involved in decoding of information in source language and at the same time encoding of information in the target language (Chesterman, 2016; Gile, 2018). Parallel corpora are derived from two languages including source texts and their translations (Zuffery, 2017).

Explicitation as a general tendency or one of the universals of translation is a strategy in which the implicit information of the source text is made explicit in the process of translation (Blum-Kulka 1986; Dimitrova, 2005). The bases of explanations are originated from comparative analyses parallel texts in source and target languages. What is the rationale behind the studies in explicitation? It is maintained that explicitation is a universal property in translation revealing its crucial role, significance, and status in translation. Findings obtained from empirical studies can consequently be supposed to be generalizable to other language related studies.

Explicitations in translation are initiated by demands of the communicative conditions and situations. Besides, owing to the anticipated differences and variations appearing in culture and world knowledge, the translators foresee some problems for the target language reader to comprehend the text. Therefore, they appeal to explicitation as a translation strategy to solve those anticipated problems and to facilitate the understanding of the target text for the reader (Chesterman 2016; Klaudy 1998).

---

¹ Assistant Professor, arak University, Arak, Iran. Email: a-mohammadi@araku.ac.ir

The analysis and investigation of the system of decoding and encoding in process of simultaneous interpretation is generally carried out in the framework of meta-discourse and interpreter's discursive activities. According to Hyland (2005), in meta-discourse and discursive practices the investigator tries to study and analyze the processes of production and comprehension of discourse on the basis of social context and social situations. The analysis of these meta-discourse and discursive practice revealed that all of these activities involved modification and change on behalf of the speaker/writer and audience. According to Dass and Taboada (2017) and Egg (2010) the analysis of parallel corpora revealed that the themes and issues of modification, substitution, and manipulation generally are directed to coherence relations in discourse. As a result, the investigators resorted to the integration of translation studies and investigations in discourse (Crible et al, 2019). Consequently, such an integration would result in a new methodology in discourse studies and suggestion of new models for analysis in research to guide the researchers.

The present researcher tried to analyze the conditions, causes, and basis of different types of explicitation in the process of monitoring discourse on the basis of analyzing translation of discourse markers (DMs) in simultaneous interpretation through translations potting in order to design a model. In pragmatic investigations the researchers try to analyze the natural processing and use of language within the framework of social communicative settings (Yule, 2011). Discourse monitoring is among the basic issues in human communication and it has got crucial consequences in people's social life. In the process of production, configuration, structuration, and comprehension of discourse, speaker/writer and audience apply discourse markers in order to create coherence in discourse based on grammatical elements, semantics and pragmatics. DMs are the most frequent, creative, practical, and influential variables in the process of creation, analysis, and understanding of discourse (Fraser, 2006; Mohammadi, 2015). DMs are applied in order to improve and support the coherence of text, substantiate the activation of people's mind and language in the process of creation and interpretation of discourse, and prepare the ground for coherence and relevance in discourse. Achieving the above-mentioned objectives and aims depends on the precise,

appropriate, professional, and creative application of DMs (Aijmer, 2002; Anderson, 2001; Schiffrine, 1987). There are different research positions and assumptions about the translation of DMs and one of the researchers (Furku, 2014) believes that the most straightforward translation strategy for discourse markers is omission. The present research tries to investigate translation strategies of DMs in simultaneous interpretation on the basis of the following questions: 1. To what extent is explicitation applied in the process of translating DMs in simultaneous interpretation? 2. What are the different manifestations and strategies of explicitation in translating DMs in the process of discourse creation in simultaneous interpretation?

Methodology: The present researcher tried to analyze the conditions, causes, and basis of different types of explicitation in the process of monitoring discourse on the basis of analyzing translation of DMs in simultaneous interpretation through translations potting. And the study is theoretically and academically supported by Coherence Theory. In this theory, it is assumed that totally texts enjoy coherence, several categories of coherence relations exist in texts, and the examination of these various types of relations is essential in the understanding of texts (Schiffrin, 2006; Redeker, 1999). In the process of the analysis of discourse relations, the researcher applied the discourse markers inventory designed by Mohammadi and Dehghan (2020). This inventory is developed on the basis of coherence theory. In this model, discourse relations are analyzed via four types of discourse relations comprising inference, elaboration, contrast, and temporal sequence in discourse.

Raters: The reliability and the scientific credibility of the study were substantiated through requesting two raters' contribution for the examination of the parallel corpora. The first rater was a faculty member. His field of study was linguistics. He conducted researches in the analysis of DMs. The second rater's field of study was TEFL. Translation and discourse analysis were his areas of interest. The parallel corpora were analyzed first by the researcher and the instances were determined and sorted. Then they were given to the raters to be evaluated.

The corpus: The corpus comprised of three lectures by the leader of Islamic Republic of Iran Ayatollah Seyyed Ali Khamenei in 2020 with 35,000 words along with the simultaneous interpretation broadcasted on press TV, the Iranian English TV channel. The corpora were randomly selected.

The procedures: The procedures consisted of a number of steps. First the simultaneous interpretations of the lectures were recorded from the Iranian English TV channel. Then the Persian texts were downloaded from khamenei.ir. After that the instances of DMs translations were classified based on Mohammadi and Dehghan's (2020) inventory. Next the strategies applied for DMs translation were spotted and analyzed in the parallel corpora. Then 25% of the spotted instances of the strategies applied in translation of DMs were offered to the raters to be approved and evaluated.

Results: The findings showed that the interpreter resorted to explicitation in about 80% of the cases. This is really a very high index and should function as an awareness raising indicator for curriculum developers, educationalists, and researchers in the multidisciplinary area of translation and translation studies. Moreover, the analysis of the pragmatic behaviors of this interpreter resulted in a triangular model and framework of strategies in rendering DMs from Persian into English consisting of addition, modification, and omission. The first rank belonged to addition with 43% the strategies applied. All four DMs categories – elaborative, contrastive, inferential, and temporal DMs were influenced. Both modification and omission were applied in 18% of the cases. Furthermore, the research, scientific, and pedagogical implications in translation and research were considered.

Keywords: Explicitation, Discourse Monitoring, Simultaneous Interpretation,

